

«Στο χωράφι μου “έπεσε” ο Παπαφλέσσας»

Αυτός είναι ο τίτλος της εφημερίδας «Βήμα», στο φύλλο 25 Μαρτίου 2010, σε ρεπορτάζ του Γιάννη Νικολόπουλου και αφορά δηλώσεις του συμπατριώτη μας Βασίλη Πανταζόπουλου από το Μανιάκι που περιγράφει το χώρο όπου έπεσε ηρωικά, στις 20 Μαΐου 1825, ο Παπαφλέσσας. Αξίζει να αναδημοσιεύσουμε το ρεπορτάζ μιας και αναφέρεται σε πρόσωπα και γεγονότα των χωριών μας: «Οι παππούδες και οι γιαγιάδες που ζουν σήμερα στο Μανιάκι καυχώνται για την ιστορικότητα του χωριού τους. Το χωριό ξεπροβάλλει μέσα από ένα πέπλο ομίχλης, μπροστά από ένα πλάτωμα του ορεινού δρόμου. Βράχοι και κοτρώνες κάθε μεγέθους, θάμνοι, άγρια σπαράγγια, ελάχιστες αμυγδαλιές, πολλοί κορμοί πεσμένοι, απομεινάρια και σημάδια παλιών πυρκαϊών, εδώ και εκεί πρόβατα που βόσκουν κάτω από τη βροχή που μόλις έχει ξεκινήσει. Σε αυτά τα βοσκοτόπια πριν από 185 χρόνια, τον Μάιο του 1825, μια χούφτα επαναστατημένοι Έλληνες, με επικεφαλής έναν ρασοφόρο, έπεσαν μέχρι ενός κάτω από τα πυκνά πυρά μιας καλά οργανωμένης και εξοπλισμένης αιγυπτιακής στρατιάς. Για τους σημερινούς, υπερηλίκους ως προς το πλείστον, κατοίκους το Μανιάκι δεν είναι μόνο ο τόπος τους και το σπιτικό τους. Είναι ένα μείγμα θρύλων, προφορικής παράδοσης, ιστορίας και περηφάνιας για τη θυσία περίπου 600 μαχητών, με επικεφαλής τον Παπαφλέσσα, απέναντι σε 6.000 άνδρες του αιγυπτιακού στρατού, καθοδηγούμενους από τον Ιμπραήμ. «Ζούμε στις “Θερμοπύλες” του ‘21» καυχώνται. Αδιαμφισβήτητο είναι ότι τα σημερινά βοσκοτόπια και χωράφια γύρω από το Μανιάκι ήταν για δεκαετίες ένα απέραντο νεκροταφείο. Ο 85χρονος βοσκός κ. Βασίλης Πανταζόπουλος το επιβεβαιώνει: «Βάζαμε το αλέτρι με τον συχρωμένο τον πατέρα μου και έπεφτε επάνω σε μνήματα. Σωροί πετρών κάλυπταν κόκαλα εδώ, εκεί, παραπέρα. Παντού κόκαλα. Σπέρναμε και πέφταμε επάνω σε λείψανα. Τα μαρτίνια (πρόβατα) έβοσκαν και όταν ήταν να τα μάσουμε (σταβλίσουμε) βλέπαμε μπροστά μας και άλλα κόκαλα». Όσο για την περίφημη βελανιδιά όπου στήθηκε ο νεκρός καλόγερος, δεν υπάρχει πια. Σύμφωνα με προφορικές μαρτυρίες, ένας αδιάστακτος επίτροπος του χωριού τη δεκαετία του 1920 έβαλε ξυλοκόπους να κόψουν τα δένδρα αυτά και εμπορεύτηκε την πολύτιμη ξυλεία. Το χωριό βρίθει ιστορικών στοιχείων και μνημών. Στην πλατεία δεσπόζει το κτίριο του παλιού σχολείου που έχει προσφάτως ανακαινιστεί. Εδώ η ιστορία θέλει τον Παπαφλέσσα να διεξάγει διαδοχικά πολεμικά συμβούλια. Σήμερα ο χώρος λειτουργεί περιστασιακά ως ιατρείο και εξεταστήριο για τους 34 μόνιμους κατοίκους του οικισμού. Στην πλατεία καταφτάνει ο δήμαρχος κ. Περικλής Ψώνης (σήμερα η δημοτική αρχή έχει αλλάξει). Ο προ-προπάππος του Θοδωρή Ψώνης είναι ένας από τους νεκρούς της μάχης. Επί δημαρχίας του κ. Ψώνη και με την οικονομική συμβολή των αποδήμων του χωριού, στον Καναδά και στις ΗΠΑ, ανακατασκευάστηκε το εκκλησάκι της Ανάστασης, στον ομώνυμο λόφο, και ανεγέρθηκε ο ανδριάντας του καλόγερου οπλαρχηγού. Σε αυτό το ύψωμα διαδραματίστηκε η πιο κρίσιμη φάση της μάχης. Ο κ. Ψώνης αναλαμβάνει την ξενάγηση. Σύμφωνα με την επικρατέστερη εκδοχή, ο αιγυπτιακός στρατός, 6.000 πεζοί και ιππείς, με επικεφαλής γάλλους αυτόμολους του Ναπολέοντα αξιωματικούς, στρατοπέδευσε στη θέση Σέγκκιζα, στον σημερινό οικισμό Τουλούπα Χάνι, στους πρόποδες των υψωμάτων της Αμυγδαλίτσας, όπου βρίσκεται το Μανιάκι. «Στη Σέγκκιζα, όπως και στο Μανιάκι, αναβλύζει από διάφορα σημεία νερό. Στην επιλογή τους ο Παπαφλέσσας και ο Ιμπραήμ υπολόγισαν και αυτόν τον παράγοντα» σημειώνει ο κ. Ψώνης. Ο δρόμος μέσα από τα χωράφια που ακολούθησε ο στρατός του Ιμπραήμ για να ανεβεί από το Νιόκαστρο της Πύλου ως το Μανιάκι λέγεται ακόμη και σήμερα από τους ντόπιους Αραπόστρατα».

Το σερνικοβότανο

Από τις αντιλήψεις και τις παραδόσεις των χωριών της Βουφράδας είναι και η παρακάτω άποψη για το σερνικοβότανο: «Στο δωμάτιο της λεχώνας δεν πρέπει να μπει γυναίκα με ρόκα, γιατί θα γεννάει κορίτσια. Αν, δε, γεννάει συνέχεια κορίτσια, λένε, της τα 'χουν «ρίμμένα τα θηλυκά» με μάγια. Και τότε, αλλά και σε άλλες περιπτώσεις, τρέχουν στα βουνά να βρούνε το σερνικοβότανο. Το βοτάνι αυτό έχει τρεις βολβούς που μοιάζουν με του ανδρός τα γεννητικά όργανα. Αυτά τα δίνουν σε ιερέα να τα «σαρανταλειουργήσει» και ύστερα τα χρησιμοποιούν». (Από το βιβλίο του Πάνου Κοσμόπουλου «Μεσσηνιακή Παράδοση Βίου»).

ΤΟ ΒΛΑΣΗ Πέτρινο σπίτι στο Αληκοντούζι

Πριν το τσιμέντο και ο σοφάς καταστρέψουν τα πάντα στο πέρασμά τους ιδιαίτερα τη δεκαετία του '70 και του '80 όλα τα σπίτια των χωριών μας ήταν πετρόκτιστα και μάλιστα τα περισσότερα λίγο πριν λίγο μετά το 1920 από λαγκαδινούς πετρομάστορες που με τα μπουλούκια τους γυρνούσαν τα χωριά μας. Στη φωτογραφία βλέπουμε ένα ακόμη πετρόκτιστο σπίτι που βρίσκεται στο χωριό Αληκοντούζι.

Τεράστιο ψάρι ψαρεύτηκε στο Πεταλίδι

Τέτοιο ψάρι που ψάρεψε στο Πεταλίδι ο ψαράς Παναγιώτης Κοντός, ποτέ κανένας ψαράς της περιοχής μας δεν έχει ψαρέψει. Μιλάμε για ένα γαλέο που ζύγιζε πάνω από

εξήντα κιλά. Τόσο πολύ εντυπωσιάστηκαν από το ψάρι οι κάτοικοι της περιοχής που το έθεσαν σε κοινή θέα έξω από το μαγαζί της Αγγελικής Λημνιού και τα σενάρια αν ήταν γαλέος ή καρχαρίας έδιναν και έπαιρναν. Μάλιστα και τα μέσα ενημέρωσης της Μεσσηνίας, έντυπα και ηλεκτρονικά, παρουσίασαν σε ρεπορτάζ το θέμα. (Η φωτογραφία είναι από την εφημερίδα Θάρρος, φύλλο 12ης Μαρτίου 2011).

Οι τάφοι στο Λουτρό Πελεκανάδας

Ο φιλόλογος Βασίλης Παυλόπουλος, πατέρας του πρώην υπουργού Προκόπη Παυλόπουλου από την Πελεκανάδα, περιγράφει στο βιβλίο του «Πελεκανάδα» ως εξής τις εμπειρίες του από τους τάφους στην περιοχή Λουτρό του χωριού Πελεκανάδα: «Τον Απρίλιον του 1932, ως φοιτητής, μετά τινός συγχωριανού μου εκ περιεργείας προς τους διάσπαρτους τάφους μετέβην στη θέση Λουτρό το οποίο-ον εφιλοξενούσε πολλούς από αυτούς. Εκεί με ευλόβαιαν ανοίξαμε δυο τάφους. Η θέα μας προκάλεσε ρίγος. Είναι αλήθεια ότι εταράξαμε την ησυχίαν των λειψάνων. Ήρεμα μέσα εις το χώμα ανεπαύοντο μέσα εις τα από μπηγμένες πέτρες τοιχώματα του τάφου χωρίς σανίδες. Ταπεινωμένα, τις οίδε, αν ένοιωσαν την αγαλλίασιν της ελευθερίας. Εις τον ένα τάφον ευρέθησαν δυο σκελετοί επικοίμενοι, δυο κρανία και πηχυαία οστά μηρών εκ των οποίων δύναται κανείς να μαντεύσει το ύψος των ανδρών. Φαίνεται ότι ο τάφος θα εφιλοξένησε στα πέτρινα στέρνα του δυο νεκρούς ταυτοχρόνως ή αποθανόντες ή φονευθέντες το πιθανώτερον, κατά τινα συμπλοκήν. Λέγω το πιθανώτερον διότι εις ειρηνικήν περίοδον ουδέποτε θα ήτο δυνατόν εντός του ιδίου τάφου να ταφούν ή ριφθούν δυο νεκροί προς ενταφιασμόν. Τάφους ομοίους προς τους ανωτέρω συναντῶμεν εις διαφόρους τοποθεσίας του χωρίου, όπως εις τα χαλάσματα, το Βλησιδάκι, στην Άγια-Σωτήρω, τα Μνήματα, τις Μάμζες και αλλαχού».

Στοιχεία εφημερίδας ΒΛΑΣΗ

Δίμηνη έκδοση του Συλλόγου των Απανταχού Βλασαίων «ΤΟ ΒΛΑΣΗ»
Συντάσσεται με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου
Ιδιοκτήτης:
Σύλλογος Απανταχού Βλασαίων «ΤΟ ΒΛΑΣΗ»
Δ/σμή: Βλάση Μεσσηνίας Τ.Κ. 24014
Εκδότης-Διευθυντής: Παναγιώτα Μαρινοπούλου.
Δ/σμή: Κανάρη 36, Καλαμάτα. Τ.Κ. 241100,
τηλ.6976670736
Σύνταξη-Επιμέλεια Ύλης: Τάσος Αποστολόπουλος.
Δ/σμή: Δημητρακοπούλου 20,
Τρίπολη, τηλ. 6977278756